

ПРОЕКТОУСТАВ НА СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ "ДРУЖЕСТВО НА ПСИХОЛОЗИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ"

Член 1. НАИМЕНОВАНИЕ, УЧРЕДИТЕЛИ, СЕДАЛИЩЕ И СТАТУТ

ал. 1. Наименованието на Сдружението е : *ДРУЖЕСТВО НА ПСИХОЛОЗИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (BULGARIAN PSYCHOLOGICAL SOCIETY)*

ал. 2. Учредителите на Дружеството са български физически лица, които обединяват доброволно усилията си за постигане целите на Дружеството. В своята дейност Дружеството се ръководи от законите на страната и действащия Устав на Дружеството.

ал. 3. Дружеството се определя като организация за осъществяване на дейност в обществена полза и подлежи на вписване в ТР и в РЮЛНЦ.

ал. 4. Дружеството е създадено на основание чл.134 и следващите го от Закона за лицата и семейството, като Уставът е съобразен с изискванията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

ал. 5. Дружеството е юридическо лице. То е регистрирано с решение на СГС по ф.д. N 3/1969 год., сегашен номер 9742/1992 год. Седалището на Дружеството е гр. София.

Член 2. СРОК НА СЪЩЕСТВУВАНЕ

Дружеството е учредено за неопределен срок.

Член 3. ЦЕЛ НА ДРУЖЕСТВОТО

ал. 1. Дружеството способства за използване на постиженията и методите на психологическата наука и професионална практика в обществения живот и утвърждаването на хуманизма и демократичните ценности при решаване на задачите на устойчивото развитие на човека, укрепването на гражданското общество, подпомагането на социално слабите, развитието на науката, образованието и културата в Република България, обединението на всички психолози в страната и напредъка на психологията като наука и професия.

ал. 2. Дружеството съдейства за създаване на благоприятни условия и разработва програми и стандарти за научна, образователна и научно-приложна работа на своите членове и за повишаване качеството и достъпността на психологическите продукти и услуги в Република България.

ал. 3. Дружеството поддържа научни и организационни връзки със сродни научни дружества в Република България, с чуждестранни организации, институти и отделни научни работници в чужбина, и съдейства за осъществяване на международен обмен на програми, научни работници, литература, апаратура и научна информация.

ал. 4. Дружеството се грижи за организацията и представителството на интересите на професионалната общност на психолозите в Република България, и за спазване на правата на своите членове и потребителите на техните услуги по съответния законен ред.

ал. 5. Дружеството стимулира използването на психологическите знания и подходи в различните сфери на обществения живот в Република България.

Член 4. СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛТА

За постигане на своите цели Дружеството:

1. установява и поддържа контакти и отношения с международни донорски институции и сродни научни организации;

2. организира образователно-квалификационни и научни курсове, семинари, кръжици, симпозиуми, конференции, конгреси, публични лекции и консултации;
3. организира професионалното разпространение на психологически знания, методи и услуги сред всички слоеве на населението, в държавните институции, в стопанските и в обществените организации;
4. създава комисии за експертни оценки, оказва консултивно-методическа помощ и съдейства на обществото, правителството, институциите, граждансите и научните организации;
5. подпомага всички работници в областта на психологията за овладяване и прилагането на научните знания и методи, усъвършенстването на професионалната практика на психологите, професионалното им развитие и участието им в обществения живот;
6. съдейства на членовете си за участие в местни и международни проекти, конгреси, конференции и срещи като договаря финансово и техническо сътрудничество, реализация на международни проекти и научен обмен с чуждестранни обществени и научни организации;
7. реализира издателска и експертна дейност за създаването, финансирането, рецензирането и публикуването на български и преводни научни и научно-популярни трудове, периодични списания, сборници, методически ръководства и специални издания;
8. разработва, предлага и внася за разглеждане пред местните и централните ведомства и други държавни институции предложения и документи по регламентацията на научните, практическите и организационните проблеми на психологията;
9. изгражда Секционна структура на своята организация по професионални направления и стандарти, касаещи психологическите изследвания и професионалната практика на психологите;
10. изгражда свои Регионални клонове на територията на страната;
11. препоръчва научни работници и практици в сферата на психологията за награждаване;
12. грижи се за публичния облик на професионалния психолог и чрез средствата за масови комуникации утвърждава неговия позитивен имидж;
13. съдейства за професионалната защита на своите членове.

Член 5. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ НА ДРУЖЕСТВОТО

1. поддържане на Публичен регистър на правоспособните психологи, имащи право да практикуват компетентно и отговорно психологическа професия;
2. сертифициране правоспособността за практикуване на психологическа професия;
3. разработване на стандарти за психологическа практика по професионални направления;
4. реализация на обществено-полезни проекти и инициативи, научни, научно-образователни и научно-приложни програми и форуми;
5. издаване на периодичен печатен орган – списание "Българско списание по психология";
6. предоставяне на научно-изследователска и консултивно-методическа помощ на правителствени, граждansки, стопански и научни организации;
7. поддържане на научни и организационни връзки в страната и в чужбина.

Член 6 ЧЛЕНСТВО В ДРУЖЕСТВОТО

ал. 1. Членството в Дружеството е индивидуално. Членовете са редовни, асоциирани и почетни.

ал. 2. Редовни членове на Дружеството могат да бъдат български и чуждестранни физически лица – дипломирани психолози, притежаващи поне една от следните образователни степени: бакалавър по психология, магистър по психология, доктор по психология или лица с научна степен доктор на психологическите науки, които участват в научно-изследователската, преподавателска и научно-приложна дейност в областта на психологията, приемат настоящия Устав и са съгласни да работят за постигане целите на Дружеството. Редовни членове на Дружеството са лицата участвали в учредяването му и приети в процеса на неговата дейност по реда, предвиден в Устава.

ал. 3. Членството в Дружеството е организирано в Секции по професионални направления. Едно лице може да бъде вписано в регистъра на правоспособните психолози по едно или повече професионални направления в зависимост от полученото образование, и квалификация и в зависимост от степента, в която отговаря на стандартите за вписване в Секцията.

ал. 4. Приемането на нови редовни членове-физически лица се извършва въз основа на подадено заявление от лицето-кандидат, придружено с декларация, че приема Устава и доказателства, че кандидатът отговаря на изискванията по Устав и на стандартите на Секцията за която кандидатства.

ал. 5. Заявлениета на кандидатите за вписване в Регистъра по шифъра на дадена Секция се разглеждат от Секционна комисия, която дава оценка пред Управителния съвет за съответствие на всяка една кандидатура персонално с утвърдените Стандарти за съответното професионално направление. Управителният съвет взима окончателното решение по всяка отделна кандидатура.

ал. 6. Като асоциирани членове в Дружеството могат да членуват лица от други области на науката и практиката, които работят активно и в областта на психологията. Те нямат право на глас в Общото събрание и заплащат по-нисък членски внос, който се определя с предложение на Управителния съвет и с решение на Общото събрание.

ал. 7. Дружеството приема и почетни членове, български и чуждестранни лица с особени заслуги в психологията. Решението за приемане на почетни членове се взема от Управителния съвет на Дружеството и Общото събрание.

Член 7. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕТЕ

ал. 1. Всеки редовен член на Дружеството има право:

1. да участва лично в планирането и реализацията на дейността на Дружеството;
2. да участва и гласува лично в Общото събрание на Дружеството и в Събранието на секциите, към които е вписан;
3. да бъде избиран при лично присъствие в Управителните органи на Дружеството;
4. да изиска и получава информация за дейността на Дружеството и неговите управителни органи, както и по интересуващи го въпроси;
5. при съмнения в правомерността на решения и действия на управителните органи на Дружеството, всеки член има право да поставя въпроса за преразглеждане пред Общото събрание и в Събранията на секциите към които е вписан;
6. свободно и публично да изразява и отстоява становища по всички въпроси от дейността на Дружеството и неговите постоянни и временни органи, да прави предложения и препоръки пред Общото събрание, в Събранията на секциите, към които е вписан, и да следи за реализацията им.

ал. 2. Всеки редовен член на Дружеството е длъжен:

1. да спазва Устава и изпълнява решенията на Общото събрание, на Събранията на секциите към които е вписан и управителните органи на Дружеството;
  2. ежегодно, в рамките на първото тримесечие, да плаща редовно членския внос;
  3. да съдейства за постигане целите на Дружеството;
  4. да не уронва и да пази доброто име на професията, съсловието на психологите и публичния образ на Дружеството.
- ал. 3.** Почетните и асоциираните членове имат право да получават информация за дейността на Дружеството, да участват в реализацията на проектите на Дружеството, както и във всичките форуми организирани от него.
- ал. 4.** Почетните и асоциираните членове са длъжни да съдействат за постигане на целите на Дружеството.

Член 8. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЧЛЕНСТВОТО

ал. 1. Редовното членство в Дружеството се прекратява при:

1. напускане, с писмено предизвестие отправено до Управителния съвет на Дружеството в рамките на един месец;
2. при отпадане;
3. изключване;
4. прекратяване на Дружеството;
5. със смъртта или поставянето под пълно запрещение на физическото лице член.

ал. 2. Член на Дружеството може да бъде изключен от него с решение на Общото събрание, когато:

1. възпрепятства постигането на целите на Дружеството и наруши Устава му, по предложение Секционната комисия на Секцията, в която е вписан, потвърдено от Управителния съвет;
2. наруши Етичния кодекс, по предложение на Комисията по Професионална етика.

ал. 3. Отпадането на редовен член на Дружеството може да стане при системно неплащане на определения членски внос за повече от една година. Констатацията се установява от УС на Дружеството.

ал. 4. Решенията по Член 8 се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите на Общото събрание.

Член 9. ОБЩО СЪБРАНИЕ

ал. 1. Общото събрание на Дружеството се състои от всички редовни членове. Всеки член на Общото събрание има право на един глас.

ал. 2. Общото събрание на Дружеството:

1. приема, изменя и допълва устава на Дружеството;
2. избира и освобождава членове на Управителния съвет и неговия Председател, приема и освобождава членове на Дружеството, утвърждава Секциите и Секционните комисии, създаването на Регионални клонове на Дружеството;
3. утвърждава списъчния състав и разпределението на членовете по Секции в Регистъра;
4. определя размера на членския внос и сроковете за неговото плащане, определя възнагражденията на Председателя и техническия секретар (при финансова възможност и предложение от Управителния съвет);
5. приема отчета за дейността на Управителния съвет;

6. избира Ревизионна комисия, Професионално-етична комисия, състава на Националния тестов комитет и утвърждава Секционната структура на Дружеството, състава на Съвета на Координаторите на Регионалните клонове на Дружеството и Редакционен съвет на списанието;
  7. взема решение за реорганизация и прекратяване на Дружеството и за сливането му с друго.
  8. приема бюджета на Дружеството и финансовия отчет ежегодно;
  9. утвърждава решенията на другите органи на Дружеството: Управителния съвет и неговия Председател, Ревизионната и Етичната комисия, Тестовия комитет, Секционните събрания и Секционните комисии, Координаторите и Съвета на Координаторите на Регионалните клонове;
  10. отменя решения на другите органи на Дружеството, които противоречат на закона, Устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на Дружеството;
  11. приема основните насоки и програма за дейността на Дружеството;
  12. взема решения за участие в други организации;
  13. приема други вътрешни актове;
  14. взема решение за управление на недвижимата собственост и материално-техническата база на Дружеството и приема доклада на Ревизионната комисия ежегодно;
- ал. 3.** Общото събрание се свиква с покана от Управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от редовните членове на Дружеството. Ако в последния случай Управителният съвет в едномесечен срок не отправи писмено покана за свикване, Общото събрание се свиква от съда по седалището на Дружеството по писмено искане на заинтересованите редовни членове или натоварено от тях лице. Поканата трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждане и по чия инициатива се свиква. Поканата се публикува в електронния бюлетин на Дружеството, най-малко един месец преди насрочения ден и в Агенцията по вписванията в ТРРИЮЛНЦ (Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел).
- ал. 4.** Общото събрание се свиква по правило през първото тримесечие на всяка календарна година.
- ал. 5.** Общото събрание е редовно, ако присъстват най-малко половината от членовете му. Ако на указаната дата, час и място не се явят нужният брой членове, макар редовно поканените да са всички, събранието се отлага с един час и се провежда независимо от броя на присъстващите членове.
- ал. 6.** За дискусиите и решенията на Общото събрание се съставят протоколи, подписани от протоколчиците и от председателя на събранието. За взетите решения се уведомяват всички членове на Дружеството.
- ал. 7.** По въпроси, които не са включени в обявения в поканата дневен ред не може да се вземат решения.
- ал. 8.** Гласуването в Общото събрание е явно, ако не се предвижда друго.
- ал. 9.** Решенията на Общото събрание се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите, освен в случаите когато този Устав предвижда друго.
- ал. 10.** За решения по чл. 9, ал. 2, т. 1 и т. 7 от настоящия Устав е необходимо мнозинство от 2/3 от присъстващите на събранието, а по чл. 9, ал. 2, т. 14 с обикновено мнозинство от присъстващите членове на Общото събрание. По чл. 9, ал. 2, т. 2 и т. 6., гласуването е тайно, освен ако събранието не вземе друго решение.
- ал. 11.** За безвъзмездно разходване на имуществото на Дружеството за осъществяване на общественополезна дейност е необходимо мнозинство 2/3 от присъстващите редовни членове,

когато е в полза на лицата по чл. 41, ал. 3, т. 1-4 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

ал. 12. Член на Общото събрание няма право на глас при решаване на въпроси отнасящи се до: него, неговия съпруг/а/ или роднини по права линия – без ограничения, по сребрена линия – до четвърта степен, или по сватовство до втора степен включително.

Член 10. УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ, СЪСТАВ, ПРАВОМОЩИЯ

ал. 1. Управителният съвет /УС/ е висш орган за управление на Дружеството в периода между заседанията на Общото събрание и се избира за срок от три години.

ал. 2. УС се състои от седем души, по право като осми член влиза Главният редактор на списанието.

ал. 3. В УС не могат да бъдат избирани едновременно за един и същ мандат – съпрузи, роднини по права и по сребрена линия и по сватовство до втора степен.

ал. 4. Член на УС може да бъде сменен от Общото събрание и преди изтичане на мандата му, ако не е в състояние да участва в работата му, ако действа систематично в разрез с целите на Дружеството, отсъства от 3 поредни заседания на Управителния съвет без уважителни причини или, ако други важни причини налагат това.

ал. 5. УС се свиква на заседание най-малко един път на три месеца. Свикването се извършва от Председателя или по искане на 1/3 от членовете му. Ако Председателят не свика заседание на Управителния съвет в седмичен срок, то може да се свика от всеки един от заинтересованите членове на УС. Заседанието се свиква чрез лично уведомяване на всеки член за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред.

ал. 6. Заседанието на УС е редовно, ако в него са взели участие най-малко 2/3 от членовете му. За присъстващо се счита и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяване на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващия заседанието.

ал. 7. Управителният съвет:

1. представлява Дружеството, както и определя обема на представителната власт на отделни негови членове;
2. осигурява изпълнение на решенията на Общото събрание;
3. взима окончателното решение по всяка отделна кандидатура за членство в Дружеството.
4. разпорежда се с имуществото на Дружеството при спазване изискванията на Устава и решенията на Общото събрание;
5. подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет;
6. подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на Дружеството и предоставя нужната информация на Ревизионната комисия;
7. определя реда и организира извършването на дейността на Дружеството и носи отговорност за това;
8. определя адреса на Дружеството;
9. работи в тясно сътрудничество със Секционните комисии, определя работни групи от специалисти по отделни психологични направления, които да са в помощ при решаване на проблеми на съответните направления, включително относно изяви в медиите;

10. взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно Устава не спадат в правата на друг орган;
11. предлага почетните членове на Дружеството на Общото събрание за избор;
12. изпълнява задълженията, предвидени в Устава. Решенията на УС се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите; в случаите по чл. 10, ал. 7, т. 4 и т. 7 от този Устав, както и при вземане на решения свързани с ликвидацията на Дружеството се изисква мнозинство от всички членове на Управителния съвет.

Член 11. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ

- ал.1.** Председател на УС се избира от Общото събрание със срок на мандата равен на срока, за който е избран УС. Той не може да бъде избиран за повече от два последователни мандата.
- ал. 2.** Председателят организира дейността на ОС и УС, ръководи и контролира текущата дейност на Дружеството, съгласно одобрените от ОС насоки и приетите от него решения, взема решения по въпросите, извън изричната компетентност на Общото събрание и Управителния съвет и представлява Дружеството пред трети лица.
- ал. 3.** Мандатът на Председателя се прекратява:
1. по негово желание, заявено писмено в УС и прието от ОС;
  2. при трайна физическа невъзможност да изпълнява задълженията си;
  3. при поставянето му под запрещение;
  4. при прекратяване на членството му;
  5. при системно неспазване на устава на Дружеството, след гласуване на Общо събрание.
- ал. 4.** Дружеството се представлява от Председателя на УС. В случай на продължително отсъствие на председателя на УС, Дружеството се представлява от Заместник-председателя, който се избира от УС.

Член 12. ЕТИЧНА КОМИСИЯ:

- ал. 1.** Етичната комисия е контролен орган на ДПРБ, който съблюдава спазването на етичните норми, залегнали в Етичния кодекс и в Професионалните стандарти, изработени от Секционните комисии и приети от Общото събрание: както в поведението на правоспособните специалисти с привлечените в психологическа дейност лица; така и в професионалните отношения в колегиалната общност.
- ал. 2.** Етичната комисия е съставена от три-пет члена с доказан авторитет и висока морална отговорност, избирани на Общо събрание с три годишен мандат.
- ал. 3.** Правомощията на Етичната комисия се определят в Устава на Дружеството.
- ал. 4.** Членовете на Етичната комисия избират свой Председател на Етичната комисия, който организира работата ѝ.
- ал. 5.** Етичната комисия се свиква на заседания най-малко един път на четири месеца.
1. свикването на заседание се извършва от Председателя на Етичната комисия или по искане на 1/3 от членовете му;
  2. уведомлението става лично (или по имейл) на всеки член за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред;
  3. заседания на Етичната комисия се свикват задължително в отговор на сигнали, постъпили по повод нарушение на етичните норми или професионалните стандарти, установени за съответна професионална област;

4. Етичната комисия се произнася за наличието или отсъствието на нарушение (чл. 20, ал. 3) и за полагащата се санкция съобразно настоящия Устав (чл. 20, ал. 4).
  - ал. 6.** Комисията по етика изработва Етичен кодекс, който се утвърждава от Общото събрание.
  - ал. 7.** Решенията на Етичната комисия се вземат с обикновено мнозинство.
  - ал. 8.** Решенията на Етичната комисия по казуси от етично естество се обжалват пред Управителния съвет.

Член 13. РЕВИЗИОННА КОМИСИЯ:

- ал. 1.** Ревизионната комисия е контролен орган ДПРБ, който осъществява финансов контрол върху дейността на Управителния съвет и следи за спазването на законността.
- ал. 2.** Ревизионната комисия е съставена от три-пет члена с доказан авторитет, почтеност и високо чувство за отговорност, избирани на Общо събрание с три годишен мандат.
- ал. 3.** Правомощията на Ревизионната комисия се определят в Устава на Дружеството.
- ал. 4.** Членовете на Ревизионната комисия избират свой Председател на Ревизионната комисия, който организира работата ѝ.
- ал. 5.** Ревизионната комисия се свиква на заседания най-малко един път на шест месеца.
  1. свикването на заседание се извършва от Председателя на Ревизионната комисия или по искане на 1/3 от членовете му;
  2. уведомлението става лично (или по имейл) на всеки член за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред;
  3. заседания на Ревизионната комисия се свикват задължително в отговор на сигнали, постъпили по повод нарушение на финансовата дисциплина или законността.
- ал. 6.** Решенията на Ревизионната комисия се вземат с обикновено мнозинство.
- ал. 7.** Ежегодно Ревизионната комисия изготвя доклад за финансовото и имущественото състояние на Дружеството и за законността на взетите решения от органите на управление, който се утвърждава от Общото събрание.
- ал. 8.** Управителният съвет предоставя пълен достъп на Ревизионната комисия до необходимата ѝ информация за подпомагане на текущата ѝ работа и обосноваване заключенията на отчетния ѝ годишен доклад.

Член 14. СЕКЦИИ, СЪБРАНИЯ НА СЕКЦИИТЕ И СЕКЦИОННИ КОМИСИИ

- ал. 1.** Структурата на Дружеството на психолозите е изградена от Секции по професионални направления, в която влизат всички редовни членове от съответната професия, вписани с нейния код в Регистъра. Секционната структура съдържа следните направления:
  1. Секция „Обща психология”: Психолог (включва всички неспоменати в другите Секции реализации на дипломираните психолози), Експериментална психология, Личностна психология, Когнитивна психология и др.
  2. Секция „Психология на развитието и образованието”: Детски психолог, Психолог в сферата на образованието – училищен психолог, включително психолог, работещ с деца със СОП и др.
  3. Секция „Клинична, здравна, консултивна психология и психотерапия”: Клиничен психолог, Здравен психолог, Специална психология, Консултивен психолог, Психолог с психотерапевтична квалификация.
  4. Секция „Криминална и юридическа психология”: Юридически психолог, Психолог-пенитенциарен профил, Психолог в сферата на обществената безопасност и др.
  5. Секция „Социална психология”: Социален, Политически, Етно-психолог и др.

6. Секция „Трудова и организационна психология”: Трудов и организационен психолог, Транспортен психолог, Спортен психолог, Военен психолог и др.

ал. 2. С решение на Общото събрание на ДПРБ горният списък от професионални специалности може да бъде изменян, допълван или редуциран, следвайки развитието на психологическата теория и практика.

ал. 3. С дипломирането си в акредитиран ВУЗ всеки член на Дружеството – бакалавър, магистър или доктор по психология – получава правото за вписване в Регистъра на психолозите в Секция: „Обща психология”.

1. Когато психологът отговаря на Стандартите и на друга Секция, той може да кандидатства и да бъде приет в нея, с което публично да декларира квалификацията си в Регистъра на психолозите.

2. Всеки специалист може да членува в една или повече Секции при условие, че отговаря на Стандартите на всяка от тях.

3. Специалистите от области на психологията, необособени като отделни Секции, се вписват в Секция „Обща психология”, като се указва и конкретната дисциплина на психологическа компетентност.

ал. 4. Съвещателен орган в работата на Секцията е Събранието на Секцията, където всеки член има право на един глас. Гласуването в Събранието на Секцията е явно и решенията се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите, освен в случаите, когато Уставът предвижда друго.

ал. 5. Всяка Секция се ръководи от съответната Секционна комисия, която се номинира от Събранието на Секцията и е съставена от пет-седем изявени правоспособни специалисти с образование, практика и компетенции, отговарящи на утвърдените в областта международни стандарти и норми.

ал. 6. Събранието по Секция номинира за избор и Председател на Секционната комисия, който да организира работата ѝ.

ал. 7. Така номинираните Секционни комисии и Председатели на Секционни комисии се избират от Общото събрание на Дружеството и са с мандат от три години.

ал. 8. Секционните комисии са оперативни органи за управлението на Професионалната организация, чийто функции са:

1. Да изработват и утвърждават Стандарти за изпълнение на психологическите дейности за съответното професионално направление; да определят Стандартите за правоспособност за съответната психологическа дейност в съгласие с добrite европейски и световни практики, както и нормативните актове, действащи за всяка отделна специалност.

а) стандартите в дадената психологическа практика не трябва да са по-ниски от минималните зададени в Член 15;

б) всяка секция разработва задължително Стандартни изисквания за преход между образователния етап на университетско равнище и профилираната професионална реализация на психолозите в своето направление.

в) стандартите се приемат от Събранието по Секция и се утвърждават от Общо събрание на Професионалната организация.

2. Да разглеждат заявлениета на кандидатите за вписване в Регистъра и да дават оценка пред Управителния съвет за съответствие на всяка кандидатура персонално с утвърдените Стандарти за съответното професионално направление. Управителният съвет взима окончателното решение по всяка отделна кандидатура.

3. Да контролират спазването на професионалните Стандарти в даденото професионално направление и да предприемат мерки при констатиране на нарушения.

ал. 9. Секционните комисии се свикват на заседания най-малко един път на три месеца, както и на извънредни заседания при необходимост.

1. свикването на заседание се извършва от Председателя на Секционната комисия или по искане на 1/3 от членовете му;

2. уведомлението става лично (или по имейл) на всеки член за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред;

3. заседания на Секционната комисия се свикват задължително в отговор на сигнали, постъпили по повод нарушение на Стандарти за изпълнение на психологическите дейности за съответното професионално направление.

ал. 10. При възникване на нерешими за Секционните комисии ситуации те отнасят проблемите до Етичната комисия и Управителния съвет.

Член 15. СТАНДАРТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

ал. 1. Стандартите за изпълнение на психологически дейности се разработват в Секциите и се приемат от Общото събрание на професионалната организация, като се вземат предвид изискванията за ефективно и безопасно упражняване на психологическата професия и установените международни стандарти за добри практики в различните направления на психологична дейност.

ал. 2. Стандартите за изпълнение на психологически дейности трябва да отговарят на:

1. единство и съгласуваност в стандартите за изпълнение на психологическите дейности, упражнявани в дадена Секция;

2. цялостност и качество на психологическите въздействия, практикувани в Секцията.

ал. 3. Базисните стандарти за изпълнение на психологически дейности включват:

1. категориите психологически дейности, за които са валидни;

2. изисквания към вида и формата на упражняваната психологическа дейност (диагностика, психологическо профилиране, консултиране и т. н.);

3. определяне на категориите правоспособни психологи, упълномощени за психологическа работа в съответното професионално направление – Секция;

4. списък на основанията за привличане на лица (клиенти, пациенти и др.) за психологическа работа с психолога;

5. квалификационни и други изисквания към специалиста-психолог, упражняващ конкретна психологическа дейност;

6. особености при упражняване на психологически дейности с отделни категории лица и социални групи (непълнолетни, хора със здравословни проблеми, хора в напреднала възраст, кандидати за работа и служители, законанарушители и др.);

7. изисквания към мястото за провеждане на психологическа работа;

8. изисквания към информационното обезпечаване на участниците в психологически дейности в хода на съвместната работа с психолога според статута им – правен, служебен, възрастов, психиатричен и пр.;

9. ред на подаване, регистрация и разглеждане на жалби за несъблюдаване стандартите за упражняване на психологическа дейност;

10. списък на основанията за отказ от психологическа работа с конкретни лица и реда за насочването им към друго специализирано обслужване (медицинско, право, социално и пр.).

ал. 4. Лицата, упражняващи психологически дейности, са длъжни да спазват приетите за съответното професионално направление Стандарти за психологическа дейност.

Член 16. ТЕСТОВ КОМИТЕТ

ал. 1. Тестовият комите е контролно-информационен орган на ДПРБ, който предоставя информация за съществуващите психологически тестове, използвани за диагностични и изследователски цели, оценява тяхната адекватност и следи за професионалното им прилагане в научната и практическата дейността на правоспособните психолози

ал. 2. Основна цел в работата на Тестовия комитет е да съблюдава въвеждането и спазването в България на Европейския модел за преглед и оценяване на тестове.

ал. 3. Тестовият комите е съставен от пет члена с доказан авторитет и висока професионална компетентност в областта на психометрията, избирани на Общо събрание с три годишен мандат.

ал. 4. Членовете на Тестовия комите избират свой Председател на Тестовия комите, който организира работата им.

ал. 5. Тестовият комите се свиква на заседания най-малко един път на шест месеца:

1. свикването на заседание се извършва от Председателя на Тестовия комитет или по искане на 1/3 от членовете му;

2. уведомлението става лично (или по имейл) на всеки член за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред;

3. заседания на Тестовия комите се свикват задължително в отговор на постъпили за оценка и класификация тестови методики, разработени или адаптираны от членове на Дружеството;

4. заседания на Тестовият комите се свикват задължително в отговор на постъпили сигнали за неправомерно използване на тестове, нарушаване на авторското право, или некомпетентно и некоректно боравене с тестовите методики;

5. констатираните нарушения по Член 16, ал. 5, т. 4 . се предават за разглеждане от съответния компетентен орган – Секционна комисия, Етична комисия или Управителния съвет, които излизат със становище, като, при необходимост, предложените от тях заключения се гласуват на Общо събрание.

ал. 6. За постигането на тази си цел Тестовия комитет изработва ясни стандарти за оценка на психологическите тестове, който се утвърждават от Общото събрание:

1. категории тестове;

2. компетентности, нужни за професионална работа с психологическите тестове;

3. критерии за оценка на тестовете;

4. паспорт на теста, който осигурява пълна информация за неговите характеристики, специфики, необходима квалификация за работа с него;

ал. 7. Функции на Тестовия комитет:

1. изготвя, осъвременява и разпространява стандартите и критериите за оценяване на тестове;

2. изготвя процедури и стандарти за оценяване на квалификацията на различни категории специалисти за работа с тестове;

3. оценява и категоризира, представени за одобрение от авторите им нови или адаптирани тестове;

4. изиска допълнителна информация и действа като арбитър, когато даден тест получи противоречиви оценки;

3. публикува прегледи и рейтинги на тестове, които съответстват на актуалните стандарти;

5. поддържа Регистър с тестове и квалифицирани специалисти;

6. изготвя, актуализира и прилага процедурата за присъждане на eurotest sertificate;

7. промотира развитието на тест-културата в България;
  8. провежда сертификационни обучения за работа с определени тестове и присъждад правоспособност за ползването им;
  9. решава проблеми с авторските права и нелегалните версии на тестови методики;
  10. поддържа връзки с международни организации в областта като ITC, SCT – EFPA, ATP, ETPG и др.
- ал. 8.** Решенията на Тестовия комитет се вземат с обикновено мнозинство.
- ал. 9.** Решенията на Тестовия комитет по казуси от психометрично естество се обжалват пред Управителния съвет.

Член 17. РЕГИОНАЛНИ КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО. СЪВЕТ НА КООРДИНАТОРИТЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ КЛОНОВЕ

- ал. 1.** Членовете на Дружеството могат да учредяват регионални клонове на Дружеството на териториален принцип.
- ал. 2.** Учредяването на Регионален клон на Дружеството се инициира с Учредително събрание с участието на минимум 5 редовни члена на Дружеството. Учредителното събрание избира Координатор на Регионалния клон, определя територията и седалището на Регионалния клон на Дружеството и предлага на Управителния съвет и Общото събрание на Дружеството да утвърдят с официално решение създаването на Регионалния клон.
- ал. 3.** Координаторът на Регионалния клон на Дружеството се предлага от членовете на Регионалния клон на Дружеството и утвърждава от Общото събрание със срок на мандата равен на срока, за който е избран Управителния съвет на Дружеството.
- ал. 4.** Координаторът на Регионалния клон организира дейността на Регионалния клон, ръководи и контролира текущата дейност на регионалния клон, съгласно одобрените от Общото събрание насоки и приетите от него решения, взема решения по въпросите, извън изричната компетентност на Общото събрание, Управителния съвет и Председателя на Управителния съвет на територията на регионалния клон:
1. интегрира дейността на отделните секции на местно равнище;
  2. организира на локални научни и образователни прояви;
  3. утвърждава и популяризира психологическите знания и услуги сред гражданите;
  4. сътрудничи с местните органи на управление, с образователните и здравните институции, с бизнеса за разрешаване на социалните и икономическите проблеми на обществото;
  5. съдейства при разрешаването на проблеми, възникнали по повод психологическата практика на членове на Дружеството на територията на Клона.
- ал. 5.** Координаторите на Регионалните клонове формират Съвет на координаторите на регионалните клонове, който служи като помощен орган към Управителния съвет на Дружеството.
- ал. 6.** Съветът на координаторите на Регионалните клонове се свиква на съвместно заседание с Управителния съвет на Дружеството най-малко един път годишно. Свикването се извършва от Председателя на Управителния съвет или по искане от заинтересованите членове на Съвета на координаторите на Регионалните клонове. Съвместното заседание на Управителния съвет и Съвета на координаторите на Регионалните клонове се свиква чрез лично уведомяване на всеки член на Управителния съвет и координатор на Регионален клон за датата, часа и мястото на заседание и дневния му ред.

Член 18. БЪЛГАРСКО СПИСАНИЕ ПО ПСИХОЛОГИЯ. РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ.

ал. 1. „Българско списание по психология“ е печатен орган на Дружеството, чрез който се популяризират постиженията на психологическата наука и практика у нас и региона на Югоизточна Европа, като се стимулира поддържането на високо научно ниво.

ал. 2. Членовете на Редакционния съвет следва да бъдат изтъкнати специалисти в различни сфери на психологическата наука и практиката и се избират от Общото събрание.

ал. 3. Функциите на Редакционния съвет обхващат:

1. рецензиране на постъпилите материали за публикуване и оценка на тяхната научност, методическа издържаност, практическа стойност и даване препоръка за публикуване или отхвърляне;
2. определяне на съдържанието на отделните книжки, тяхното оформление, формат и тираж, разходи.

ал. 4. Главен редактор:

1. На общо заседание на Управителния и Редакционния съвет с обикновено мнозинство се избира Главен редактор на Българското списание по психология измежду избраните членове на Редакционния съвет.
2. Главният редактор организира работата на редакционния съвет, разпределя постъпилите материали по рецензенти, поддържа кореспонденцията и взаимодействието с авторите, членовете на Редакционния съвет, редактори, печатници и др.
3. Главният редактор организира и отговаря за разпространяването на Българското списание по психология между членовете на Дружеството и сред обществеността.
4. По право Главният редактор е осми член на Управителния съвет.

Член 19. РЕГИСТЪР НА ПСИХОЛОЗИТЕ

ал. 1. Секционна организация на Регистъра:

1. Регистърът на психолозите е организиран по Секции;
2. броят на Секции отговаря на специалностите, изброени в чл. 14, ал. 1, т. 1-6.

ал. 2. Всеки специалист може да бъде вписан в Регистъра по една или повече специалности от изброените в чл. 14, ал. 1, т. 1-6, при условие, че отговаря на Стандартите в съответната Секция.

ал. 3. Промени в организацията на Регистъра се правят по предложение на съответната Секционна комисия и се утвърждават от Общото събрание на Професионалната организация.

ал. 4. Вписане в Регистъра:

1. за да бъде вписан в Регистъра на психолозите на Република България специалистът, трябва да отговаря на Стандартите за правоспособност в съответната област на психологическата практика, приети от Общото събрание;

2. вписане в Регистъра на Дружеството на психолозите в Република България се предлага от съответната Секционна комисия и се утвърждава от Управителния съвет на Дружеството, след като са налице доказателства, че психологът отговаря на възприетите Стандарти за практика в съответната област;

3. регистрацията е валидна 5 години от датата на вписането, след което психологът кандидатства за пререгистрация. Секционната комисия преценява дали кандидатът за пререгистрация съответства на критериите за психологическа практика и продължаващо професионално развитие на Дружеството и предлага на Управителния съвет пререгистрация на психолога, отчитайки:

- а) придобито образование, научни степени и звания;
- б) трудов стаж в сферата на психологическия профил на Секцията;
- в) продължаващо професионално развитие – надграждащо обучение.

4. Етичната комисия преценява евентуални сигнали за нарушения на етиката и стандартите на професионалната практика на Дружеството на психологите в Република България и предлага за одобрение от Управителния съвет пререгистрацията на психолога.

ал. 5. Регистърът на психологите в Република България е публичен и всеки може да провери дали даден специалист е вписан и с каква правоспособност.

ал. 6. Всеки правоспособен специалист получава уникален регистрационен номер, който удостоверява неговата правоспособност и съдържа информация за:

1. трите му имена;
2. местоживееще – селище;
3. пореден номер в Регистъра на психологите;
4. година на първоначална регистрация и година на последна пререгистрация;
5. професионална/и област/и на компетентност;
6. последователно придобити през годините образователни и научни степени и звания:

Б – бакалавър по психология;

М – магистър по психология;

Д-р – доктор по психология;

Дпсн – доктор на психологическите науки;

Доц. – доцент;

Проф. – професор.

ал. 7. Преминалите 5-годишен курс на обучение по психология във ВУЗ, преди въвеждането на бакалавърска и магистърска степен, получават „Б и М” образователни степени в регистрационния номер.

ал. 8. Основания за отказ от вписване в Регистъра:

1. несъответствие на лицето на изискванията на Устава;
2. представяне на документи, несъответстващи на установените в закона и/или установяване недостоверността на сведенията, съдържащи се в документите, представени за регистрация;
3. отписани членове от Регистъра, ако от момента на отписване е минала по-малко от една година;
4. недееспособност или заболяване на специалиста-психолог, препятстващо изпълнението на дейности, за осигуряване на адекватно третиране проблемите на търсещите психологически услуги лица.

ал. 9. Отказът за вписване в Публичния регистър на психологите може да се обжалва в 14-дневен срок от получаване на съобщението по административен ред пред Административен съд София-град.

ал. 10. Основания за отписване от Регистъра:

1. заявление от психолога за отписване от Регистъра;
2. влязло в сила решение за изключване въз основа на нарушение изискванията на настоящия Устав, на други закони, Стандартите за психологическа дейност и Кодекса за професионална етика на психологите по предложение на Етичната комисия въз основа на доказани нарушения;
3. откриване на недостоверни сведения в документите, представени за прием за членство в Професионалната организация;
4. влошено здравословно състояние, препятстващо упражняване на дейността;

5. други основания, постановени от Секционната комисия.

Член 20. КОНТРОЛ ПРИ УПРАЖНЯВАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

ал. 1. Контролът върху упражняването на психологическа дейност от специалистите-психози, членове на Дружеството, се осъществява от органите на Дружеството на психологите по установлен от Устава ред.

ал. 2. Лицата, практикуващи професионално психологически дейности, носят отговорност за нейното изпълнение в съответствие с този Устав, приетите в Секциите стандарти и действащото законодателство в Република България.

ал. 3. Правоспособният специалист носи отговорност за следните нарушения, допуснати при изпълнение на професионалните му задължения:

1. неспазване на правилата, предвидени в Устава и в Етичния кодекс на Сдружението на психологите;
2. неспазване на Секционните правила и стандартите за добра професионална практика на психолога;
3. нарушаване на законността в Република България.

ал. 4. За нарушения по чл. 20, ал. 3. на психолога, могат да бъдат налагани следните санкции:

1. задължително предписание за преустановяване на констатираното нарушение;
2. порицание;
3. глоба в размер до 200 лв., а при повторно нарушение – до 1000 лв.;
4. лишаване от правото на заемане на ръководна длъжност в органите на ДПРБ за срок до 5 години;
5. заличаване от регистъра на правоспособните психологи за срок от 3 месеца до 2 години.;
6. сигнализиране на съдебните органи за нарушението и предаването на проблема за разрешаване от съдебната система.

ал. 5. Етичната комисия на Дружеството на психологите разглежда сигнали и жалби за нарушения на Устава и на Етичния кодекс на психолога.

1. Етичната комисия взема решения за налагане на санкциите, предвидени в чл. 20, ал. 4, с обикновено мнозинство;
2. решението на Етичната комисия за налагане на санкции може да се обжалва пред Управителния съвет;
3. Управителният съвет се произнася по жалбата в едномесечен срок, като може да отмени, измени или потвърди наложената от Етичната комисия санкция;
4. решението на Управителния съвет може да бъде обжалвано пред Административния съд София-град /АССГ/;
5. решението на АССГ е окончателно;
6. препис от влязлото в сила решение, с което е наложена санкция, се изпраща на ръководителя на организацията, в която работи наказаното лице и на Председателя на Секционната/ите комисия/и на Секцията/ите, в които то членува;

ал. 6. Сумите от наложените глоби постъпват в приход на Дружеството.

ал. 7. Лице, упражняващо психологическа дейност, без да е вписано в Регистъра, не се ползва от съдействието на Дружеството и професионалната защита по чл. 4, т.12.

Член 21. ФИНАНСИРАНЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

ал. 1. Средствата на Дружеството се набират от: членски внос, определен от Общото събрание на Дружеството; от приходи от собствени програми и проекти; от разпространението на печатния си орган "Българско списание по психология"; от сключени договори за безвъзмездна

финансова помощ; от привлечени обществени поръчки, дарения и помощи за реализация на програмите си; от спонсориране, както и от разрешено от закона за този вид юридически лица управление и разпореждане с имуществото му.

ал. 2. Имуществото на Дружеството се състои от всички допустими от законодателството за този вид субекти на правото права.

ал. 3. При осъществяване на целите си, Дружеството може да сключва всякакви възмездни и безвъзмездни правни сделки.

ал. 4. Разходите на Дружеството се извършват съобразно годишен бюджет, изгoten от УС, с подpis на Председателя на УС.

ал. 5. Ежегодно УС предоставя информация на ревизионната комисия, която представя своя доклад за утвърждаване пред Общото събрание.

Член 22. ПРЕКРАТЯВАНЕ

ал. 1. Дружеството или Регионален клон на Дружеството се прекратява:

1. с решение на Общото събрание.

2. с решение на окръжния съд, поиск на прокурора или на всеки заинтересован, в предвидените от Закона случаи.

Член 23. ЛИКВИДАЦИЯ

ал. 1. При прекратяване дейността на Дружеството се извършва ликвидация.

ал. 2. Ликвидацията се извършва от Управителния съвет или от определено от него лице.

ал. 3. Ако ликвидатор не е бил определен по ал. 2, той се определя от Окръжния съд по седалището на Дружеството.

ал. 4. Относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността, редът за ликвидация и правомощията на ликвидатора се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон.

ал. 5. Ликвидаторът е длъжен да удовлетвори по възможност кредиторите на Дружеството от наличните парични средства, а ако това е невъзможно - чрез осребряване първо на движимото, а след това на недвижимото имущество на Дружеството.

ал. 6. Имуществото не може да се прехвърля по какъвто и да е начин на:

1. учредителите и настоящите и бивши членове.

2. лица, били в състава на органите му или негови служители.

3. ликвидаторите, освен дължимото възнаграждение.

4. съпрузите на лицата по т.1-3.

5. роднините на лицата по т.1-3 по права линия без ограничение, по съребрена линия-до четвърта степен, или по сватовство до втора степен включително.

6. юридическите лица, в които лицата по т.1-5 са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения.

Член 24. ИМУЩЕСТВО СЛЕД ЛИКВИДАЦИЯТА

ал. 1. Имуществото, останало след удовлетворяване на кредиторите се предоставя по решение на съда на юридическо лице с нестопанска цел, определено за извършване на общественополезна дейност със същата или близка нестопанска цел.

ал. 2. Ако имуществото не бъде предоставено по реда на ал. 1, то се предава на общината по седалището на Дружеството.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

&1. Дружеството има емблема и печат, които се утвърждават от Общото събрание. Те са, както следва:

&2. За неуредените в Устава въпроси се прилагат разпоредбите на действащото законодателство и ЗЮЛНЦ.

Настоящият устав е приет на Общо събрание, състояло се на 26 декември 2001 година, изменен и допълнен на 24 ноември 2007 година, на 19 януари 2019 и на 18 септември 2021 година от Общото събрание на членовете на Дружеството на психолозите .

Председател:

Протоколчик: